

"Ezel" ve "ebed" kavramlarını nasıl anlamalıyız?

Kur'an-ı Kerim Allah'ın ezeli "**Kelam**" sıfatından nazil olduğu için, muhteva dairesi çok geniştir. Kur'an bazen Allah'ın Zatı ve sıfatlarından bahseder, bazen de mahlukatın en uzak köşelerinden bahis açar. Bu da Kur'an'ın ne kadar ihatalı ve sınırsız bir ilimden iktibas olduğunu gösteriyor.

Kur'an, sonsuz ilim ve kelam sıfatından süzülüp geldiği için, ezeli de ebedi de içine alır. Kur'an sadece mahlukatın ahvalinden haber vermiyor, aynı zamanda mahluktan münezzehe olan vacibat aleminin ahvalinden de haber veriyor. Bu da Kur'an'ın ezeli alemleri de ihata ettiğinin bir göstergesidir. Buradaki ezeli ifadesini böyle anlamak daha muvafık olur.

Ezel: Başı ve sonu olmayan demektir. Zaman ise, başı ve sonu olan demektir. Zaman ezeli içinde bir nokta gibidir. Zaman nasıl ezeli içinde bir nokta ise, mahlukat ve insan da zaman içinde bir nokta gibidir. Bu yüzden insan, ezeli anlamakta zorlanıyor.

İç içe üç kutu düşünelim. Büyük kutu diğer iki kutuyu içine almış. Büyüğün bir altı olan ortanca kutu da en küçük kutuyu içine almış. En küçük kutu, ortanca kutuyu kuşatarak idrak edemez. Ortanca kutu da büyük kutuyu ihata edemez. Lakin en büyük kutu her ikisini de bütün ahvali ile kuşatır ve içine alır. Kur'an-ı Kerim ezeli sıfattan nazil olduğu için, her üç kutuyu da, yani ezeli, zaman ve insanı da içine alıyor ve beyanı da ona göre oluyor.